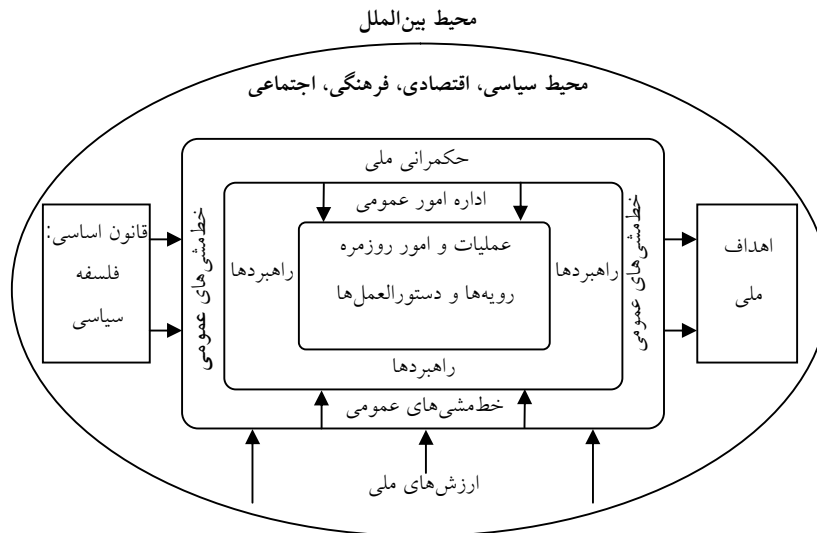

نقش پژوهش در اتقاء کیفیت کشورداری

حسن دانائی‌فرد^{*1}

استاد، گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

کشورداری را می‌توان "فرآیند پویا و مستر تعامل حکمرانی ملی"، "اداره امور عمومی"، و "امور جاریه" کشور تعریف کرد که از قبل سه سازکار "خط‌مشی‌های ملی"، "راهبردهای نظام اداری" و "رویه‌های عملیاتی" حاکم بر فعالیت‌های فکری، رفتاری و گفتاری، محقق می‌شود. (فرازمند و دانائی‌فرد، 2021 a,b). ارزش‌های ملی، چیدمان شکل و محتوای کشورداری و سه سازکار مورد نظر را تعیین می‌کنند. سیستم کشورداری متأثر از فضای ملی (اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی) و فضای ملی متأثر از جامعه جهانی و بین‌المللی است. این سیستم کشورداری ریشه در قانون اساسی کشور داشته و بی‌تردید اهدافی را دنبال می‌کند. بر این اساس اگر به شکل 1 نگاه کنید بهترین حالت برای این چارچوب کشورداری وقتی رقم می‌خورد که حکومت در پرتو آن و بر اساس ارزش‌های ملی خود اهداف عالی‌ه مصرح در قانون اساسی خود را محقق می‌سازد.

شکل 1. چارچوب مفهومی تحلیل فرآیند کشورداری

برای مثال اگر اصلی‌ترین ارزش ملی یک کشور کارآمدی است ارکان اصلی سیستم کشورداری و همین‌طور سازکارهای پیوند دهنده آنها بایستی بر "اداره ارزان کشور و همزمان تحقق با کیفیت اهداف ملی" مبتنی باشد. بر این اساس نوع ارزش‌های مورد اهتمام هر کشور، محتوای کشورداری را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. حاکمان، سیاستمداران، خط‌مشی‌گذاران و مدیران برای ارتقاء کیفیت کشورداری خود ابزارهای مختلفی در اختیار دارند. یکی از اصلی‌ترین این ابزارها "پژوهش" (در انواع و سبک‌های مختلف) نام دارد. مراکز علمی متعددی در سراسر دنیا و در هر کشوری وجود دارد که کسب و کار آنها پژوهش است. درحالی‌که مراکز متعددی در حوزه حکمرانی و اداره امور عمومی پژوهش می‌کنند، مراکز علمی و فنی متعددی وجود دارد که در جزیی‌ترین امور جاریه سازمان در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، فناورانه و سیاسی به طور بی‌وقفه در حال پژوهش هستند. عده‌ای از پژوهشگران نیز مشغول پژوهش در مورد تعامل چارچوب کشورداری با فضای ملی و همین‌طور با فضای جهانی و بین‌المللی هستند (شکل را ببینید). کسانی که از نتایج یا یافته‌های

پژوهشی استفاده می‌کنند همان حاکمان، زمامداران، رهبران، خط‌مشی‌گذاران و مدیران هستند. پرسش اصلی آن است که پژوهش چگونه می‌توان کیفیت کشورداری را که فعل هر حکومتی است ارتقاء دهد؟

به طور کلی پژوهش‌ها می‌تواند سه دست‌آورد مهم برای کیفیت کشورداری در پی داشته باشند که عبارتند از:

- 1- برپایی سبک اندیشه‌ورزی پژوهش محور در عرصه کشورداری
  - 2- در پیش گرفتن استدلال‌ورزی شاهد محور در امر کشورداری
  - 3- انجام کردارهای مبتنی بر "بهترین تجارب" در فرآیند کشورداری
- به عبارت دیگر پژوهش‌ها با نوسازی اندیشه، گفتار و کنش حاکمان، رهبران و مدیران، کیفیت فرآیند پویا و مستمر کشورداری را با تحول در خط‌مشی‌ها، راهبردها و رویه‌ها ارتقاء می‌دهند. اما چگونه پژوهش به این فرآیند کمک می‌کند. برخی از سهم یاری‌های پژوهش در ارتقاء کیفیت کشورداری در قاموس تحول فکری، کلامی و رفتاری را می‌توان به شرح ذیل ذکر کرد.
- پژوهش‌ها زیرساخت‌های دانشی پایه‌های کشورداری را (در ساحت حکمرانی، مدیریت و عملیات) فراهم می‌کنند.
  - پژوهش‌ها دانش کشورداری را اقامه می‌کنند، آن را پالایش می‌دهند و بی‌تردید آن را بسط می‌دهند.
  - پژوهش‌ها علاوه بر قبض و بسط دانش کشورداری، آن را در پرتو تحولات محیطی بروز می‌کنند.
  - پژوهش‌ها، کیفیت بازان‌دیشی هستی‌شناسانه، شناخت‌شناسانه، روش‌شناسانه، انسان‌شناسانه فرآیند حکمرانی، اداره و عملیات کشور را ارتقاء می‌دهند.
  - پژوهش‌ها ریسک اتخاذ خط‌مشی‌ها، راهبردها و رویه‌های حاکم بر وب جامعه را کاهش می‌دهند.
  - پژوهش‌ها میل‌ها (بودجه‌های هدر رفته) را کاهش و حیفاها (از دست رفتن فرصت‌های ملی) تحت فناوری‌ای بنام کشورداری کنترل می‌کنند.

- پژوهش‌ها کیفیت تعامل خط‌مشی‌های ملی، راهبردهای اداره امور عمومی و عملیات ساری و جاری در تار و پود جامعه را بهبود می‌بخشند.
- پژوهش‌ها مانع "تراکم حیف‌های" ناشی از خط‌مشی‌ها، راهبردهای و رویه‌های عملیاتی در عرصه کشورداری می‌شوند.
- پژوهش‌ها با شکل‌دهی کانون تمرکز ملی حواس‌پرتی در عرصه کشورداری را حداقل می‌سازد.
- پژوهش عمق اثرگذاری خط‌مشی‌ها، راهبردها و رویه‌های کاری در عرصه اداره کشور را ارتقاء می‌دهند.
- پژوهش‌ها قوه تشخیص دستگاه کشورداری در شناسایی و حل مسائل را دوچندان می‌کنند.
- پژوهش‌ها زاینده‌گی در ایده‌پردازی در عرصه کشورداری را برپا می‌دارند.
- پژوهش‌ها کشور را در کورس رقابت با سایر کشورها جلو می‌اندازد.
- پژوهش‌ها مانع ایجاد غفلت راهبردی حاکمان می‌شود و اجازه نمی‌دهند رهبران ملی رودست بنخورند.
- پژوهش‌ها، زیرساخت بهینه‌سازی خط‌مشی‌ها، راهبردها و رویه‌های کاری در همه ساحت‌های جامعه را فراهم می‌سازند.
- پژوهش‌ها سنسورهای فرصت‌شناسی خط‌مشی‌گذاران را حساس می‌کنند.
- پژوهش‌ها هم حکمرانی ملی را و هم اداره امور عمومی را و همین‌طور نحوه انجام امور عمومی را شاهد محور می‌کنند.
- پژوهش‌ها عقل معاش ملی را در حاکمان و رهبران تقویت می‌کنند.

بنابراین پژوهش‌ها اکسیر ارتقاء کیفیت کشورداری هستند. در رقابت فرآینده جهانی، پیروزی از آن کشورهایی است که درصد بالاتری از درآمد ملی را به امر پژوهش اختصاص داده‌اند.

ماخذ

- Farazmand A., Danaeefard. H. (2021a). Crisismanship under the most severe sanctions: Lessons learned from the Iranian Government's Responses to the COVID-19. *International Journal of Public Administration*, 44(11-12), 1-16.
- Farazmand, A., & Danaeefard, H. (2021b). Iranian government's responses to the coronavirus pandemic (COVID-19): An empirical analysis. *International Journal of Public Administration*, 44, 11-12, 931-942. doi:10.1080/01900692.2021.1903926

حسن دانائی فرد

1400/10/7